

זרע שמשון

רבי שמשון חיים
ב"ר נחמן מיכאל נחמני זצ"ל
הבטיח למי שילמוד בספריו:
תשלומי חן וחסד ושלמא רבא
מן שמיא ועיניכם תראנה בנים
ובני בנים כשתילי זיתים סביב
לשולחנכם, חכמים ונבונים
ובתים מלאים כל טוב, גם עושר
גם כבוד לא יסופו מזרעכם וכו',
בני חיי ומוזני טבי.

מלא העומר

רבי אריה לייב ב"ר משה
צינץ זצ"ל ביקש קודם
פטירתו שיתנו לו דף ורשם
בשארית כוחותיו:
מי שישתדל בהדפסת ספרי אהיה לו
למליץ. וכי"ה הגה"ק רבי צדוק הכהן
מלובלין וז"ל: הבטיח הגאון שיעשה
טובה לכל המושדלים והמסייעים
ברוצאת חיבוריו לאור, וכן היה באמת.
שעשה טובה לכולם.
(הקדמה למלא העומר)

אבני נזר

רבי אברהם ב"ר זאב
נחום בורנשטיין זצ"ל
הבטיח קודם פטירתו:
אם ילמדו בספרים שלי,
אהיה למגן ולעזר גם אחר פטירתי
ממש כמו בחיים.
(ארץ צבי להגה"ק מקו"י גלוב עה"ת
עמוד רמ"ב) וכי"ה השם משמואל:
ובטח יהיה למליץ ישר
למיימנים בה

ילקוט סופר

רבי יוסף לייב ב"ר אליעזר
זוסמאן סופר זצ"ל
כתב בצוואתו למי שילמוד או יפרסם דבריו
אני אטיב עמוהם להמליץ טוב בעדם
לפני אל חי, ואם יבואו על קברי
יתפללו ויאמרו איהו ממורי תהלים
ג"כ אשתחוה גם אני לפני שמוע
קול בכיות עמו ישראל ברחמים
ואצטרף תפילתי עמהם
לטוב להם כל הימים

לב העברי

רבי עקיבא יוסף
ב"ר יחיאל שלעזינגר זצ"ל
כתב בצוואתו
בקשתי שטוחה שישתדלו
להדפיס ספרים שלי, ואני
תפילה להשית, צעק לבי אל ה'
בין בחיי בעוה"ז, ובעוה"ב אם
יהיה בכוחי, אקוה שלא להיות
כפוי טובה ח"ו, ובעולם האמת
אקוה כי לא יבושו בי תומכי.

אתוון דאורייתא

רבי יוסף
ב"ר יהודה ענגיל זצ"ל
העיד חתנו הגאון רבי יצחק
מנחם מארגענשטערן זצ"ל
בהספרו
רבינו בטרם עלה השמימה
הבטיח כל מי שייסייע בהדפסת
החיבורים שלו יהיה לו למליץ
ישר בעולם העליון

צדקת הצדיק

רבי צדוק
ב"ר יעקב רבינוביץ זצ"ל
אמר קודם פטירתו
שמבטיח כמו הבטחת בעל
מלא העומר שמי שידפיס
דבריו יהיה לו למליץ ישר

שערי זבול

רבי זבולון
ב"ר אברהם משה המבורגר זצ"ל
הבטיח כמה פעמים שיעשה
טובה ומליץ טוב למי שיעשה
טובה לנשמתו, וכך חרות על
מצבתו

מלליצי יין עשר

די שטערקסטע סגולה פאר אלע פראבלעמען

פארוואס האב איך פראבלעמען אין שטוב?
פארוואס גייט מיך אזוי שווער מיט פרנסה?
פארוואס האב איך צער גידול בנים?
פארוואס קען די דאקטער מיך נישט העלפען?
פארוואס האב איך נישט קיין מזל?

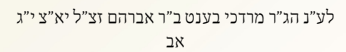
תירוץ

זייל די מקטריגים לאזען נישט אז מיינע תפילות זאלען נתקבל ווערען
וואס איז די עצה? זיך איינקויפען מליצי יושר!

זייט מקיים די צוואה פון די זרע שמשון, פלאצקע גאון, אבני נזר, ילקוט סופר, צדקת הצדיק, לב העברי, רבי יוסף ענגיל, רעננה רב,
און ר' יחזקאל אברמסקי, ר' זבולון המבורגר זצ"ל וואס האבען מבטיח געווען צו זיין מליצי יושר
פאר ווער עס וועט פארשפרייטען אדער לערנען זייערע ספרים.

לע"נ הרה"ק המקובל המלוב"ן ר' רפאל ב"ר אברהם ריס זי"ע

אותו תעבוד ובו תדבק ובשמו תשבע. וברשי: שאם יש בך כל המידות הללו, היינו שאתה ירא ה', ועובדו, ודבק בו, אתה רשאי לישבע בשמו של הקב"ה, אבל אם אין בך כל המדות הללו, אי אתה רשאי לישבע בשמו של הקב"ה. וצ"ב הטעם. ויש לפרש דמי שאין בו יראת שמים אינו רשאי להישבע, דכתיב 'כי מפני אלה אבלה הארץ', שהארץ נאבדת מפני הנשבעים לשקר, ואמרו (שבת ל'): עה"פ 'זהאלוקים עשה שיראו מלפניו', שכל העולם לא נברא אלא בשביל ירא ה'. ומזה אנו למדים ששבועת שוא משחתת העולם, ויראת שמים מקיימת העולם, נמצא שמי שאין לו יראת שמים אינו משתדל בקיום העולם, וממילא אינו נזהר להישבע רק על אמת, למרות שהארץ נאבדת מכך, כי הרי לא איכפת לו מהעולם, לכן מי שאין לו יראת שמים אין לו להישבע. אמנם מי שיש בו יראת שמים מראה כי רוצה בקיום העולם, וממילא כנשבע, נזהר שלא יהיה זה שבועת שוא, ולכן דוקא הוא יכול להישבע. וכן נצרך התנאי של 'אותו תעבוד', היינו שעובד את ה' ומקיים מ"ע, כי הירא ה' מקפיד יותר על מצות ל"ת, ואילו עיקר קיום העולם הוא במ"ע, שהרי העיקר הוא המעשה, וממילא מי שיש לו יראה נזהר בעיקר לא להשחית העולם, אבל עדיין אינו משתדל על בקיום העולם ע"י קיום מ"ע. ולכן מדגיש שיש לקיים גם מ"ע עבור קיום העולם, וזה 'אותו תעבוד', וזה נדרש עבור מי שרוצה להישבע, שיש לו להראות שרוצה בקיום העולם. לצד זה צריך הנשבע שיהיה בו גם המידה של 'ובו תדבק', היינו לקיים מצוות גמ"ח, כמו שאמרו (סוטה יד). 'מה הוא גומל חסדים אף אתה גומל חסדים'. כי אמרו (ע"ז יז): שמי שעוסק רק בתורה ולא בגמ"ח, דומה כמי שאין לו אלוה, וממילא מי שאין לו אלוה אינו יכול להישבע, כי הרי לא יקפיד להישבע רק לאמת, כי הרי אין לו יראת שמים, כי הרי אין לו אלוה חלילה. ובזה מובן מדוע הרוצה להישבע צריך את ג' מידות אלו: יראת ה', עבודת ה', והדבקות בו. כי בשלושתם יש ענין זה של קיום העולם, והמקיימם מראה שרוצה בקיום העולם, וממילא נזהר להישבע באמת כדי לא להשחית העולם. (זרע שמשון אות ו')

שמך ה' אלהיך ככוכבי השמים לרוב', הרי שגם אתם רוב נגד כל אומה פרטית מז' אומות כנען.

ואין להרהר אחר מידותיו, כי לא יבצר שהיה צד הרהור בעשותו גדולות ונוראות במצרים, [והיינו דהיה מקום להרהר אחריו יתברך למה הוצרך לעשות 'גדולות ונוראות' רבים במצרים, ולמה לא הוטב בעיניו ליתן מכה אחת בלא הפסק עד שישלח אותם פרעה], וזהו 'ואת אותותיו ואת מעשיו אשר עשה בתוך מצרים לפרעה מלך מצרים ולכל ארצו' שנגעם במכות, ופסקה כל מכה, ולזה הכביד לב פרעה, שכשלא חזרה המכה כאשר חזר וסירב, נחלק לבו שמא באיזה תחבולה [כלומר, נחלק לבו של פרעה לחשוב שמא באיזה תחבולה בעלמא נעשו המכות ולא יד ה' עשתה זאת], כי דרך המכה בשבט למען עשות רצונו, אם יבטיח לעשות המבוקש וחוזר, 'ישוב להכותו בשבט אפו, וכאן המכה לא חזרה עוד. אך עמקו מחשבותיו יתברך, כי כוונתו [בחיזוק לבו] שירדוף והציף מי ים סוף על פניהם 'ויאבדם ה' עד היום הזה'.

ומובן בזה המסורה '**ויאבדם**' ה' עד היום הזה', 'משגיא לגוים יאבדם'], שהכוונה שנתן להם מקום לטעות. [והיינו מדוע פסקו המכות במצרים, ולמה לא חזרה המכה אחר שסירב פרעה, כי קיים השי"ת 'משגיא לגוים ויאבדם', ונתן להם גאווה ומקום

**להגה"ק רבי מנחם מנדל אפרים פישל ב"ר דוד טרייבר זצ"ל, המגיד
מסאמבור**

תלמידו של הרה"ק ר' מאיר מפרמישלאן ורבי צבי הירש
מדזיטשוב זי"ע
כתב בהקדמת ספרו

וכל מי שילמוד בספר הזה בכלל אחינו בני ישראל, יפתח להם
 ארובות השמים ברכה עד בלי די מפתח הפרנסה והצלחה ורחמים
 וחיים ושלוש ממגד תבואות שמש וממגד גרש ירחים וכו'. והשי"ת
 יעזור לכל מי שיעיין בזה הספר, יזכה לזכך לבבו, ויזדככו כל אבריו,
 ויהיו כולם אהובים וכולם ברורים לעשות רצון בוראם, ויזכה לשתי
 שולחנות כשורה, בהצלחה וטובה חיים ושמחה בתפארה, ויגבה מזלו
 למעלה בגזירת הבורא, ויזהר כזוהר הרקיע כשמש ברה

ממרים הייתם עם ה'. לכאורה הוי ליה לומר 'ממרים הייתם את ה'.' וכמו שכתוב לעיל 'מקציפים הייתם את ה'.' אך הכוונה שאמר להם שאפילו בעת שהייתם 'עם ה' באיזה מצוה או תפילה, לא היה רק מהשפה ולחוץ, וכמו שכתוב 'בפיו ובשפתיו כבדונו, ולבם רחוק ממנו', וזה שאמר 'ממרים הייתם עם ה'.' אפי' בעת שהייתם עם ה' בתורה ובתפילה.

את כל עוונותיהן בעוה"ז כדי שיזכו
לל כדי לטרדן מן העוה"ב]. והכלל כל

**יום ב' עקב י"ג אב יא"צ של הרה"ק
רבי מרדכי בנעט ב"ר אברהם זצ"ל**
מובא בשו"ת חתם סופר (ח"ו סימן ל"ז), שהרה"ק
רבי מרדכי בנעט זצ"ל אמר קודם פטירתו:
'אם יצטרכו דבר, ישתטחו על קברי'

מקום מנוחתו הוא בניקלשבורג

אמר 'הוא תהלתך', שאתה מתפאר ש'הוא אלהיך', כי 'עשה אתך את הגדולות ואת הנוארות האלה אשר ראו עיניך'. בחוש, והחוש לא יכזב אפילו מאלף בני אדם נגד אחד שיודע אמיתת הדבר. [וכ"כ במלא העומר (פרשת קדושים ט:ט); וז"ל: יראה כי בוודאי בדבר שיש בו ספק שייך ביה לילך אחר רוב, אבל מה שראו בחוש האמת, אין שייך לילך אחר הרוב].

יאמר עוד טענת המדרש (ויק"ר ד:ו), כי לא היו הגויים מצטרפים, לפי שהיו עובדין לאלהות הרבה, ונקראים 'נפשות'. אך אתה 'בשבעים נפש' הכל נפש אחד, 'ירדו אבותיך מצרימה', ועוד שנגד כל אומה פרטית מהכנענים, אתם רוב. וזהו 'ועתה

סגולה פאר ערליכע קינדער

סגולת אריה"ק כהדרכת הרה"צ מ'אראד זצ"ל

**אריינברענגען יראת חטא אין אייערע קינד
דורך א שטיין ביי קברי צדיקים.**

וואס טוהט מכן דורות ישרים: -

א' ת"ח ירד חסד שנתו עם שיו
אסא יאירדו צד העלכל אירו,
עם שנתו כאר יאירדו ישועה
כירושא באמנותא קאפידעשעל.
י' ישר נאמנו א' בארואנדער
א' איראנדע עבדו א' א'
תלות כאר א' לענווער ינע,
פלוס ווערט עסוהו מים גרויס
איבערנעבעמקייט, מים מוה
במיתות, א' האט עס י' ריכטע
ח.

מ'אשרנונו דו ואנצאנו נוסח אונתו

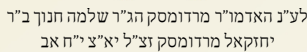
שטיין סיי פאר מען באקט די חלות און סיי נאכדעם אזוי ווי אלע שיטות. די שטיין בלייבט אין דעם

אויפן פאר 2 וואכען.
 • מ'זאגט די תפילה 18 מאל אויפן שטיין ביי די ריכטיגע צייטען.
 • מקען באשטעלען אפאר שטיינער כדי מ'זאל עס לייגען ביי אסאך צדיקים.

דוקא אויף דעם מקובל'דיגע אופן פון **מכון דודות ישרים** זעהט מען ווי עס ווערט מקיים די געטערע פון אירויק אויפן האר: **בשר בלבד** - (אנאניזירן זיין הארץ צו אידזשיקייט), **שיתחבר לבו לשמים** לעבאר (ס'זענעט די באנצע געמיינט), ותראה מלאים (ווענטט זעהן וואונדער), מביטע עס געבארט פון מענטש.

פאר פרטים רופע-טקסט מכון דורות ישרים
prosyesharim@gmail.com 917-635-3883

לטעות כדי שירדפו אחר כך אחר בני ישראל, ויתקיים בהם 'ויאבדם ה' עד היום הזה', ולזה אמר יתרו 'עתה ידעתי כי גדול ה' מכל האלהים כי בדבר אשר זדו עליהם', יורה שבתחילה היה נבון לפי שפסקו המכות בכל עת, אך 'עתה' [שסיפר לו משה שם 'את כל אשר עשה ה' לפרעה ולמצרים על אודות ישראל'], התברר על כונת ה' להביאם לים סוף שיאבדם.

גדר 'חזקה מעיקרא', ובנולד ערב שבת בביה"ש. [המשך משבוע הקודם]. אמרו בכתובות (דף ט.),

פתח פתוח מצאתי, הרי הוא נאמן
 לנישואין. והקשה הגמ', דאפילו אם
 לו שמצא פתח פתוח ואכן נבעלה
 אחר, עדיין אינה נאסרת עליו, כיון
 שספקא הוא, ספק נבעלה בהיותה
 תחתיו, וספק אם נבעלה באונס
 נאסרה עליו, כדין אשת ישראל
 נאסרת על בעלה אם נאנסה.
 וי' הגמ' דמייירי באשת כהן, שאסרה
 עלה אפילו אם נאנסה, ונמצא שאין
 לה תלוי אלא בספק אחד, שמה
 תחתיו, וספק איסור דאורייתא

לחומר. והקשו התוס' (ד"ה לא), דמדוע אמרינן באשת כהן שנאסרת על בעלה, נוקמה אחזקתה, שהרי היא היתה עד עתה בחזקת כשרה לכהונה, וא"כ נימא דלא תחתיו יצתה אלא קודם, וכשרה היא לכהונה. ותירצו התוס', דאדברה, מצד דין חזקה אינן לן למימר דהשתא נבעלה, משום דאוקמה אחזקת הגוף, שהרי עד עתה היתה בחזקת בעלה.

והקשה האבני נזר, דהרי בציור כזה, גורם האיסור אינו מחמת מה שאירע מקודם, רק גורם האיסור הוא מה שאירע עכשיו, והיינו משום שזנתה תחתיו, ואם גורם

הדבר הוא מה שאירע עכשיו, לא שיין בהז
חוקה מעיקרה, דכיון דעכשיו בוודאי היא
בעולה, וליכא חזקה מעיקרא לאחר הדבר.
וז"ל: אין האיסור מחמת שלא זנתה תחילה,
רק משום שזנתה אח"כ, ואנו דנין על תחתיו
אם נבעלה אז, ואז כבר היא בעולה, וכך יש
לומר שזנתה קודם כמו אח"כ, עכ"ל.

[illegible]

בה בתולים, שאנו דנין על שעת קידושיך, מוקמינן לה באותה שעה בחזקתה ואין מחזיקין ריעותא למפרע. אבל הכא אין ההיתר מחמת בעילתה של קודם לכן, רק מחמת שלא נבעלה תחתיו, ונמצא שאנו דנין על עכשיו, ועכשיו ממנו"פ יצאה מחזקתה, ולמה נתלה יותר על עכשיו מעל קודם לכן, עכ"ל.

כראב
ונגהייבט זענן
הצלה פון
מיינע קינדער נאכען
מנדב ירון דארף מײן
והנה בשטמ״ק (כתובות ט.) הקשה על קושיית
הגמ׳ הנ״ל ׳והא ספק ספיקא הוא׳, דהרי ספק
סומאה ברה״י ספיקו טמא הא ילפינו מסומה,

הגליון בארץ ישראל נתנדב ע"י הרב חיים מאיר בן עלקא שליט"א זכות הצדיקים מליצי יושר יעמוד לו ולמשפחתו ולכל יו"ח להתברך בכל מילי דמיטב

מצוה נדירה שהמקיים אותה נוטל שכר כנגד כולם

כתב בשו"ע הרב (ת"ת פ"ב ס"א): 'מצות עשה של תלמוד תורה על כל אדם לעצמו ללמוד כל התורה שבכתב ושבעל פה כולה'. וכ"כ בסעיף י' וז"ל: ללמוד פעם אחת כסדר [תנ"ך] וכל התלמוד בבלי וירושלמי ומכילתא וסיפרא וסיפרי ותוספות וכל המדרשים מתנאים ואמוראים כמו מדרש רבה ותנחומא ופסיקתות וכיוצא בהן ומדרשי רשב"י (-זוהר) כדי שיוכל לגמור כל התורה שבעל פה כולה פעם אחת בחייו, עכ"ל.

זה מצוה שרק יחידי סגולה מקיימים אותה, וקל מאד לקיימה אם מקציבים לזה זמן מועט בכל יום, ובזה זוכים לקיים מצוה נדירה של מצות ת"ת ששקול כנגד כל המצוות, ואין לשער גודל השכר שזוכים עבור זה בפירות בעוה"ז והקרן לעוה"ב

נתפרסם לזכות י.ב.ח.ה. לנחת דקדושה מכל י"ח

או לרב כאשר יוכה המוכיח, אז אפס תקוה שבודאי לא ישמע לו וא"כ אינו מחויב להוכיח עוד.

והשתא לפ"ז לר' יוחנן דבגזיפה לחוד סגי דאין מחויב להוכיחו עוד דבודאי לא ישמע לו, א"כ מאי משני שאני יהונתן דחביבותא יתירה וכו', וכי מה יועיל חביבותיה היתירה כיון שכבר קיבל גזיפה משאול, ולר' יוחנן בהכי סגי דבודאי שוב לא ישמע לו, וא"כ הרי חובה למנוע מלומר לו דכתיב אל תוכל וכו', ואיך בשביל חביבותא

יתירה דדוד ביקש לעבור על לא מדברי קבלה אל תוכל וכו'. ותינח לר"א בר"ש דרק מצוה בעלמא שלא לומר דבר שלא נשמע אבל לא חובה, ניהא הא דיהונתן, דמשום חביבותיה יתירה לא חש לקיים המצוה. אלא לר' אבא דאמר חובה דכתיב אל תוכל וכו' קשה.

ומצאתי בירושלמי (סוף פ"ה דתרומות) איתא: רב אחא בשם ר' יוחנן כשם שמצוה לומר על דבר שהוא נעשה, כך מצוה שלא לומר על דבר שאינו נעשה, ע"כ. ולפ"ז נכון דר' יוחנן דעירובין לטעמיה אזיל דס"ל דרק מצוה בלבד שלא לומר דבר שאינו נשמע, [דפן ואולי ספק וספק ספיקא דישמע לו] אבל לא חובה. ועל כן ניהא דיהונתן אגב חביבותיה בדוד מסר נפשו טפי ולא חש למצוה בעלמא שלא לומר שאינו נשמע, דפן ואולי וספק דישמע לו שאול, וא"ש.

ולפ"ז א"ש דעת הרמב"ם, דאנן קיי"ל כר' אבא דבתרא הוא, דהיה בימי רב אשי (כדאיתא בשבת קנ:), וקיי"ל מאב"י ורבא ואילך הלכה כבתרא, והלכה כר' אבא דבתרא הוא דחובה שלא לומר דבר שאינו נשמע. וא"כ על כרחך כרב דמצוות תוכחה עד הכאה, אבל בלאו הכי אף דנזף מיקרי דבר הנשמע ומצוה לאומרו, דאלו נקרא שאינו נשמע, א"כ קאי בלאו מדברי קבלה דאל תוכל לך וכו', וא"כ איך יהונתן משום חביבות דדוד לא חשש לזה והוכיח עד הכאה, ש"מ דמקמי הכי מיקרי נשמע, וכיון דהוא דבר הנשמע, על כל אדם מצוה לאומרו, ולכן פסק הרמב"ם כרב וא"ש. (אוצר המלך הלכות דעות פ"ו ה"ז).

לזכות ח.ב.י. להצלחה בכ"ע נחת דקדושה מכל י"ח

ולמדתם אותם את בניכם לדבר בם. ובתרגום יונתן כתב: ותלפון יתהון ית בניכון למגסרא בהון במתביכון בבתיכון עם חיתונכון. (תרגום: ותלמדו אותם את בניכם לגרוס בהם בשבתכם בבתיכם עם נשיכם). וכבר כתבתי מזה בפרשת ואתחנן. והנה מדברי התרגום יונתן אלו יש סמך למנהג החתן לדרוש בעת חתונתו, והרמז בפסוק זה מובן, דע"י שקיימו 'ולמדתם אותם את בניכם', ע"י כך החתן יכול לדרוש ביום חופתו.

ושמעתי טעם על ענין זה שהחתן דורש ביום חתונתו, וכן הנשיא ביום שנתמנה לאיזה מינוי, דהנה איתא בירושלמי (ביכורים פ"ג): ג' מוחלים להם עונותיהם, מלך, חתן, נשיא. ורש"י פרשת וירא עה"פ פן תדבקני הרעה, כתב וז"ל: כשהייתי אצל

סדום היה הקב"ה רואה מעשי ומעשה בני העיר והייתי נראה צדיק וכדאי להנצל, וכשאבוא אצל צדיק, אני כרשע, וכן אמרה צרפת לאלהיה באת אלי להזכיר את עוני, עכ"ל. וא"כ האיך יוכל האדם לישיב עם החתן או עם הנשיא ביחד, הלא להם נמחל עונותיהם, וא"כ יומשך עליו קטרוג שאינו צדיק כמותם. אמנם כבר אמרו חז"ל בשעה שחכם יושב ודורש מוחלין לשומעים כל עונותיהם, ועל כן החתן וכן המלך דורש לפני העם כדי שימחלו להם עונותיהם.

אחר שחזר וקידשה. ובה מיושב קושיית השטמ"ק שהקשה דספק תחתיו ספק אינה תחתיו הי' ספק טמאה ברה"י, דהנה הדין הוא בכנסה בחזקת בתולה ונמצאת בעולה, דהוי מקח טעות לגמרי, וכתב הב"ש (סימן (ס"ז סק"ד) דבטלו הקידושין. והכי ס"ל נמי לר' אלעזר מרא דשמעתא דהאומר פתח פתוח מצאתי נאמן לאוסרה עליו. ונמצא דיש ספק אינו תחתיו ואין כאן קידושין, וא"כ מה בכך דספיקו טמא, הלא אין איסור בטמאה בלא קידושין, עכ"ל.

ולפ"ז תירץ האבני נזר מה שהקשה על תירוצו של התוס' בכתובות, דאיך שייך חזקה עכשיו כשהיא כבר בעולה, הרי אנו דנים מה שאירע עכשיו אם נבעלה תחתיו, ואין אנו דנים על מה שאירע מקודם. אבל לפי הנ"ל א"ש, דאנו דנים מה אירע מקודם, והיינו אם הקידושין בטלו, ונמצא דליכא כאן איסור סוטה. וז"ל (אבה"ז שם): אך לפמ"ש ניהא, שהרי ספק טמאה ברה"י הוא, וכל ההיתר מחמת שנבעלה קודם ובטלו הקידושין, ושפיר מוקמינן לה בשעת קידושין בחזקתה, ואין מחזיקין ריעותא למפרע, וחלו הקידושין, עכ"ל. [המשך בשבוע הבא].

לזכות ח.ב.י. לזוה"כ בקרוב ובניקל

תוכחה עד הכאה. כתב הרמב"ם (פ"ו דעות ה"ז), וז"ל: הוראה חבירו שחטא או שהלך בדרך לא טובה, מצוה להחזירו

למוטב ולהודיעו שהוא חוטא על עצמו במעשיו הרעים, שנאמר הוכח תוכיח את עמיתך. המוכיח את חבירו בין בדברים שבינו לבין בדברים שבינו לבין המקום. צריך להוכיחו בינו לבין עצמו. וידבר לו בנחת ובלשון רכה ויודיעו שאינו אומר לו אלא לטובתו להביאו לחי' העוה"ב. אם קיבל ממנו מוטב ואם לאו יוכיחנו פעם שנייה ושלישית. וכן תמיד חייב אדם להוכיחו עד שיכהה החוטא ויאמר לו איני שומע. וכל שאפשר בידו למחות ואינו מוחה. הוא נתפש בעון אלו. כיון שאפשר לו למחות בהם, עכ"ל. והנה בערכין (דף טז:) אמרו: עד היכן תוכחה, רב אמר עד הכאה, שמאל אמר עד קללה, ר' יוחנן אמר עד גזיפה. והנה הרמב"ם פסק כרב, וצריך טעם, דתינח לגבי שמאל, הלכה כותיה [דרב], אבל לגבי ר' יוחנן קשה דהוי ליה לפסוק כר' יוחנן, ועיי' בכסף משנה ולחם משנה שדחקו בזה.

ולפי ענ"ד דהנה בגמרא שם פריך לר' יוחנן, הכתיב הכאה וקללה בקראי דיהונתן ושאול, ומשני שאני התם דאגב חביבותא יתירה דהוי ליהונתן בדוד, מסר נפשיה טפי. וקשה לפענ"ד, דהנה בס"פ הבא על יבמתו אמר ר' אילעא משום ר' אלעזר בר' שמעון כשם שמצוה על אדם לומר דבר הנשמע, כך מצוה על אדם שלא לומר דבר שאינו נשמע, ר' אבא אמר חובה, שנאמר אל תוכל לך, ע"ש.

והנה הכא בפלוגתא דהנך אמוראי אי תוכחה עד הכאה או עד גזיפה, י"ל דכל חד ס"ל עד כמה בגול שיועד בו אל המוכיח שבודאי לא ישמע בתוכחתו לשימוענה ממנו פן ישנאנו, ומר ס"ל דבגזיפה לחוד עוד חזון למועד פן נודע לו שבודאי לא ישמע תוכחתו. ומר ס"ל דבגזיפה לחוד עוד חזון למועד פן כאשר יוסיף לדבר אליו יטה אוזן לשמוע בקול תוכחתו, ורק כאשר יקולל לשמואל,

קח לך סניגור

הגאון האדיר שר התורה רבי יוסף ב"ר אפרים פישל ראזין זצ"ל

בעל הצפנת פענח

מתכוננים אנו להוציא לאור עולם ספר 'הגדרות צפנת פענח על התורה'

מי שרוצה להנציח שמו בהספר יתקשר למערכת

gilyonmy@gmail.com 732-510-0560

הרה"ק בעל מגן אברהם מטריסק זי"ע, כתב בהקדמת הספר למי שילמוד ספרו

'מגן יהיה לכל ההוגים בו'

הגדרות אבני נזר - על ענייני מילה

ממון של בית אביך היכן הלך. אמרה לו: רבי לא כדן מתלין מתלא בירושלים מלח ממון חסר ואמרי לה חסד וכו'. ופריך ונקדימו בן גוריון לא עבד צדקה? והתניא אמרו עליו על נקדימו בן גוריון כשהיה יוצא מביתו לבית המדרש כלי מילת היו מצייעין תחתיו ובאין עניים ומקפלין אותן מאחוריו. ומשני איבעית אימא לכבודו הוא דעבד, ואיבעית אימא כדבעי ליה למיעבד לא עבד, ע"כ הגמ'. וא"כ לפי התירוץ הראשון דלכבודו הוא דעבד, מבואר דכיון דנתן הצדקה בכוונה אחרת, לא היה בה כח לשיתברכו נכסיו עבורה, ואדרבה אבדו ממנו, הרי דאע"ג דאפי' כשמתפרנס עני מממון של ע"י מעשיו וידיעתו כלל הנכסים מתברכין, עכ"ל כשנותן בכוונה אחרת גרע.

ואולם "ל ויובן ג"כ במאי נחלקו הני תרי לישני דמלח ממון חסר, ואמרי לה חסד, וזה דבאמת קשה אהכרח המדרש הנ"ל משכחה, דדילמא בשכחה הברכה שורה רק בזכות מה שאינו שב לקחת מה ששכח שאחרי שנזכר אחרי כן ועכ"ל אינו שב לקחתו ומניחו לעני, הרי זה כנותן הדבר לעני בידים ובידיעתו, והך 'למען יברכך' דקרא קאי אמאי דפתח ביה דהיינו אלא תשוב לקחתו, בזכות שאינו שב לקחת, יברכהו'.

וצ"ל דס"ל לראב"ע דקאי קרא אדסמין ליה (עי' זבחים כח. ובכורות כו: דמסופק בגמ' אי קאי קרא אדסמין ליה או אדפתח ביה), דכתיב 'לגר ליתום ולא למנה יהיה למען יברכך', וס"ל למידרש דבכל אופן שיהיה העומר השכוח לגר ליתום וגו' יתברך עבורו, ואפי' אם נטלו את העומר השכוח מיד אחרי ששכחו טרם נזכר משכחתו ג"כ מתברך, וא"כ הרי זה דומה ממש לאילו נפלה סלע ממנו בלי ידיעה ומצאה עני וכו'.

ואולם אם נאמר דקאי קרא אדפתח ביה, דהיינו על 'לא תשוב לקחתו', דמה שאינו שב לקחת הא היו כנותן צדקה בידים ובידיעה וכו', א"כ שוב אין ראייה אנפלה סלע וכו', ונהי דנאמר מסברא דנפלה סלע וכו' מקבל שכר, דסוף סוף נעשה טובה בממנו וראוי שיקבל שכר על זה, עם כל זה אין ראייה מזה לענין הברכה דנכסים דכתיב בקרא 'למען יברכך', ויוכל להיות דרק צדקה הניתנת בידיעה יש בה כח זה לשיתברכו שאר הנכסים על ידה, אבל צדקה הניתנת מאיליה אין בה כח זה.

וא"כ י"ל דבזה נחלקו הנך תרי לישני דירושלים הנ"ל, וזה דתיבת 'חסד' מובן דשייך רק על צדקה הניתנת בידיעה, דחסד הוא רק מה שאיש מתחסד עם רעהו, ואילו נפלה סלע ומצאה עני ונתפרנס בה, לא יפול עליו תואר 'חסד' כלל, ורק שנעשה דבר טוב מאיליו ע"י ממנו, אבל ענין התחסדות הרי אין כאן כלל, שהרי לא נתחסד כאן כלל איש עם זולתו, ולא יפול עליו תואר 'חסד' כלל כמובן למי שיש לו

הרגשת החיך. ולכן הך לישנא ד'מלח ממון חסד' ס"ל דרק צדקה הניתנת בידיעה מפאת הרצון הטוב להתחסד עם העני כהוראת תיבת 'חסד' הוא דיש לו כח להיותו מלח לשאר הנכסים ושיתקיימו הנכסים בזכותו, אבל צדקה הניתנת מאיליה, אין בה כח המשכת הברכה לשאר הנכסים, וס"ל להאי לישנא דקאי קרא אדפתח ביה וכו'.

ואולם אידך לישנא ד'מלח ממון חסד' ס"ל דחסרון הממון לבד מה שנחסר ממנו יהיה באיזה אופן שיהיה ואפי' נפלה סלע ממנו ומצאה עני ונתפרנס בה שלא היתה שם לא מעשהו ולא ידיעתו כלל, עכ"ל כיון שנחסר ממנו ונתפרנס העני מן הממון הנחסר, אזי יש בזה כח המשכת הברכה לשאר הנכסים, וס"ל דקאי קרא אדסליק מיניה ובראב"ע הנ"ל וכו' ודו"ק.

וא"כ איפוא א"כ שוב אין ראי' מגמ' כתובות הנ"ל דאפי' במקום שאין צריך מעשה האדם, עכ"ל אם עושה בכוונה אחרת גרע, דהא י"ל דהנך תרי שינויי דגמ' הנ"ל,

ליתר פרטים, וכן לקבלת גליון "מליצי יושר" בכל שבוע:
gilyonmy@gmail.com 732.510.0560

לזכות מ.ב.ה. להצלחה בכ"ע

כי עם קדוש אתה לה' אלהיך בן בחר ה' אלהיך להיות לו לעם סגולה. ענין סגולה הוא בלא טעם, כמו שנמצאו בספרים כמה סגולות בלא טעם על סגולתו, וכמו שאין טעם בסברא למה זהב חשוב יותר מן הכסף, ואבן שוהם יותר מן הזהב, כן עשה הקב"ה את בני ישראל עם סגולה מן העמים לדבר פלא, אם גם כמו בזמן הזה כמה וכמה חנויות של עמים הם, בכל זאת כל עמים רודפים ליקח אצל בני ישראל, כי להם כמו סגולה, כי אין מצליח ואין מתקיים לו כל כך כמו אצל בני ישראל, ואין בנמצא כאלה כי אם כמו אצל בני ישראל, כן עשה ה' בנס פלא 'להיות לו לעם סגולה מכל העמים', כדי שיהיה לבני ישראל פרנסה מן העמים, 'כי לי כל הארץ', כמו אשר נתן את חנם במצרים ושאלה אשה מאת רעותה כלי כסף וכלי זהב, עד שנצלו את מצרים, כן 'וראו כל עמי הארץ כי שם ה' נקרא עליך ויראו ממך', ו'תפול עליהם אימתה ופחד', ומניחין כל הגוים, ואין קונה ואין מלוה כי אם מן בני ישראל כדי להעשירים.

ועוד כי המצות אם גם ככתוב 'היום לעשותם ומחר לקבל שכרם', מ"מ כתוב כאן גם כן 'ראה אנכי נותן לפניכם היום וקללה', גם כל מצוה ומצוה היא כמו מזוזה שהיא שמירה, כן הם שמירה ואריכות הימים לבנים 'למען ירבו ימיכם וימי בניכם', וכן כל המצות. כל מצוה סגולתה היא מיוחדת כשמירת שבת ונחלה בלי מצרים אז תתענג על ה', ויתן לך משאלות לבך.

ומשלם לשונאיו אל פניו. פירש"י: בחייו משלם לו גמולו הטוב, כדי להאבדו מן העוה"ב. וקשה דהלא שכר מצוה בהאי עלמא ליכא, וא"כ איך יכול הקב"ה לשלם שכרם של רשעים בעוה"ז. וה"ר אברהם בשם אביו מהר"ם סגל זצ"ל אמר, דהטעם ששכר מצוה בהאי עלמא ליכא, משום דאי אפשר, כי למשל אם אומרים לצדיק שיתנו לו אלף זהובים שלא יתפלל תפילה אחת, לא יקבל גם אם יתן איש את כל הון ביתו וגו', א"כ אי אפשר להשלים לפי ערכו אצלו, דעבדי ה' על כל חללי עלמא לא יעברו על רצון ה', לא כן הרשעים 'אל פניו ישלם לו', פי' על פי מידותיו, כי הוא בעד להשתכר מאה זהובים, לא ישיגו על כל אלה המצות כנודע, א"כ יש להם שיעור וערך בעוה"ז ע"פ מדותיו במדה שאדם מודד ע"ד הנ"ל.

לזכות ש.ב.ר. לנחת דקדושה מכל יו"ח ופרנסה בהרחבה והצלחה בכ"ע

היפך כוונה למ"ד מצות אין צריכות כוונה.

[המשך משובע העבר]. והנה מה שכתבתי למעלה, דכיון דעלו מאיליהן חייב בערלה, א"כ אין צורך למעשה האדם כלל, וכל שכן שאין צורך לכוונתו, ולכן אפי' עשאו האדם בכוונה היפכית לא מפסיד כלל. הנה מצאתי מקום דג"כ אין צריך מעשה האדם, ועכ"ל אם עשאו האדם בכוונה אחרת גרע, והוא מה שאמרו בתו"כ (הובא ברש"י פ' ויקרא): אמר ר' אלעזר בן עזריה הרי הוא אומר 'כי תקצור קצירך ושכחת עומר בשדה לא תשוב לקחתו לגר ליתום ולא למנה יהיה למען יברכך ה' אלקיך', קבע הכתוב ברכה למי שבא לידו מצוה בלא ידיעה, אמור מעתה היתה לו סלע צרורה בכנפיו ונפלה ממנו ומצאה עני ונתפרנס בה, הכתוב קובע לו שכר הרבה וברכה כשוכח עומר בשדה, ע"כ. והנה פשוט דהך 'ברכה' דקאמר, היינו שהנכסים של האדם מתברכין ע"י שנתפרנס עני מממנו אפי' שלא ע"י מעשהו וידיעתו כלל רק שנפלה ממנו סלע, ועם כל זה מצינו (כתובות סו:) בבתו של נקדימו בן גוריון שבאתה לפני ר' יוחנן בן זכאי ואמרה לו רבי פרנסני, אמר לה:

היינו שינוי דלכבודו הוא דעבד, ושינוי דכדבעי ליה למיעבד לא עבד, הם לפי ב' הלשונות הנ"ל, ושינוי קמא דלכבודו הוא דעבד, הוא לפי הלשון ד'מלח ממון חסד', דללשון זה בעיני באמת שיתן הצדקה בתורת התחסדות ואז הוא דמתקיימים נכסיו בזכותה, ולכן שפיר משני דכיון דלא נתן מפאת התחסדות שרצה להתחסד עם העני ורק לכבודו הוא דעבד, לכן אין זה נקרא 'חסד', ואין לו סגולת המלח ממון חסד.

ושינוי בתרא דכדבעי ליה למיעבד לא עבד, הוא לפי הלשון השני ד'מלח ממון חסד', דלהך לישנא אין צריך מעשה האדם כלל, ורק כל שנחסר ממון ונתפרנס העני מן החסרון, ממשיך הברכה לשאר הנכסים ואפי' נפלה סלע וכו' וכו"ל. וא"כ להך לישנא הרי לא יכון התירוץ דלכבודו הוא דעבד, דכיון דאין צריך מעשה האדם כלל, לכן כוונתו לא מעלה ולא מורדת, ואפי' כוונה אחרת אינה מفسדת וכו"ל. ולכן משני ש"ס שינוי אחרינא דכדבעי ליה למיעבד לא עבד, היינו דלפי ערך הממון הרב אשר היה לו, היתה הצדקה מועטת ולא היה זה נחשב 'חסרון' כלל בממונו, ודו"ק ונכון הוא בעזה"י.

לרפואת ע.י.ב.י.ה. והצלחה בכ"ע

גלות וגאולה. אמרו חז"ל (איכה רבה פרשה א' סימן א'): אמר רב נחמן אמר שמואל משום ריב"ל, קרא הקב"ה למלאכי השרת, אמר להם מלך בשר ודם כשמת לו מת והוא מתאבל מה דרכו לעשות, אמרו לו תולה שק על פתחו וכו', ע"ש שמחשב ז' דברים. והדברים מפליאים, מהו השאלה, מה הם יודעים יותר מכביכול, הרי הוא הנותן חכמה בינה ודעת לכל הברואים, וכדכתיב 'היפלא מה' דבר', וכתיב (ירמיה לב:כז) 'הממני יפלא כל דבר'.

ונלע"ד, דאהבת הקב"ה לבני ישראל אין לשער, וכיון שבני ישראל גדלה חטאם כל כך עד חורבן בית המקדש שיבנה תיכף בימינו אמן, וגלות בני ישראל מובן, שכל המלאכים היו מקטרגין עליהם, וכדרשת רז"ל (איכה רבה פ"א כ"ז) עה"פ 'כל רעיה בגדו בה היו לה לאויבים', זה גבריאל ומיכאל. וכדי להשקט את הקטרוג, אמר להם: 'מלך בשר ודם כשמת לו מת'. וכששמעו שכבר הקב"ה מכנה אותם בשם 'מת', אז נח רוגזם, כי חשבו שעכשיו הם יקבלו תורתנו הק' ויהיו במקום בני ישראל. אבל בדעת הקב"ה היה ממש ההיפך, שכל הגדלות ושפע שנתן להם היה בשביל בנים החביבים שלו, ואם נפלו ממדריגתם עד בחינת מיתה, אין צריך ליתן השפע הגדולה גם למלאכי השרת.

אך כדי שלא ישאלו 'טוביה חטא וזיגוד מינגד' (פסחים קיג:), שאלם כל אותן השאלות הנוגעות לז' מידות הקדושות שעל ידם נשפעת קדושת האין סוף לכל העולמות, והתשובה שלהם שצריך

למעט השפע, חשבו שזה רק על עולם השפל, כי מה חטאו הם, אבל הקב"ה אמר להם כן אני עושה, כאומר 'את משפטכם אתם בעצמכם חרצתם', וכאומרם ז"ל (חגיגה יג:) נתמעטו אפילו כנפי החיות.

ובזה תבין מה דאיתא (פתיחתא דאיכה רבה אות כ"ד) שמלאכי השרת קשרו מספד שורות שורות על ששבתו ונשמו הדרכים של עוברי רגלים לביהמ"ק. ואינו מובן, הלא הם עצמם קטרגו מקודם על שביטלו רשעי מלכי ישראל את העליה לרגל, וכבר קודם החורבן היו שוממין. אבל באמת היו מבני ישראל הכשרים שמסרו נפשם ועלו לרגל, כמבואר ברז"ל (תענית כח:), אלא שעיד"ז האירו רק דרכי עולמות העליונים שהובילו לביהמ"ק שלמעלה, וחשבו מלאכי השרת שבחורבן ביהמ"ק שלמטה לא יגע החורבן בשל מעלה, ועכשיו שראו גם שם החורבן כמו שהבטיח הקב"ה שלא יבא בביהמ"ק של מעלה עד שיבנה של מטה, על זה קשרו מספד.

אח"כ אמרו במדרש, ששלח הקב"ה את ירמיה לקרוא לאבות הקדושים ולמשה רבינו, וכולן בכו ולמדו זכות על בני ישראל, ולא פעלו כלום לפי מראית עין, כיון שהיה עדיין החטאים של בני ישראל סוגרין את לבם מלשוב, ועל כן לא הועילו כלום, והלך משה רבינו אצלם, וכמו שפעל אור פניו במעשה העגל שתיכף כשראוהו נתחרטו וברחו בבוש פנים, כמו כן כשבא עכשיו פעל שגעו כלם בבכיה

גדלה, כי חשכות הקליפה שסגרה לבם, נתבטלה מאור פני משה, ועלתה בכייתם למרום, כי זה היה כל כונתו יתברך שיוכלו לזכור את ציון, כי מתחילה בטחו הנשים ביופים, והבחורים בחכמתם, כמבואר ברז"ל מדרש איכה גודל יופי וחכמת בני ובנות ציון, וכל מקום שהלכו כבדום בשביל זה, וחשכו הקליפות עיני שכלם שטוב להם יותר להיות בין אומות העולם, אבל משה רבינו ע"ה שהוא דעת האמיתית, האיר להם עד שסר ערלת לבבם ושבו לה' אמן, כן יהי רצון גם בזמנינו.

לע"נ הג"ר מרדכי גימפל הכהן וואלק ב"ר צבי הירש זצ"ל יא"צ י"ג אב

שמין על גב שדה אחר. [המשך משבוע העבר]. והנה בנוגע הדין שאמר רבא (ב"ק מז:), דשור שנגח את הפרה, והפילה הפרה ע"י הנגיחה, דאין שמין לפרה בפני עצמה, ולולד בפני עצמו. אלא שמין לולד על גב פרה. כתבו התוס' (שם ד"ה וכן), דזה דוקא גבי פרה, ולא גבי אשה, וז"ל: נראה לר"י דגבי אשה שמין ולדות בפני עצמם, ולא אגב האשה, משום דכיון דגוף האשה לאו ממון בעלים הוא, וגם לענין שאר תשלומי חבלות אינו שלו, אינו ראוי לשום ולדות אגב האשה כמו ולד אגב פרה, עכ"ל.

וביאר החזון יחזקאל, דהר"י סובר כהתוס' שאנץ, דגבי שור שנגח את הפרה, 'הפרה' היא שניזוקה, וההיזק מתייחס אליה, ולכן שמין לולד על גב פרה. אבל גבי אשה וולדיה, זה שני דברים נפרדים, לכן אין לייחס ההיזק להאשה.

וז"ל: גבי אשה, ההיזק מתייחס אך על הוולדות, ולא על האשה, דומיא היכא שאין לו לניזק אלא אותה ערוגה שאכלה, שההיזק אינו נידון מנקודת השינוי של השדה, והערוגה נישומה בפני עצמה, עכ"ל.

אבל הרמב"ם (חובל ומזיק פ"ד ה"ב) כתב וז"ל: וכיצד משערין דמי ולדות, שמין האשה כמה היתה יפה עד שלא ילדה, וכמה היא יפה משילדה, ונותנים לבעל, עכ"ל. הרי סבירא ליה ששמים הולד אגב האם, וקשה דהרי האשה לאו ממון ואינו שלו לענין תשלומי חבלות, וא"כ ההיזק מתייחס רק להולד, ולא אל האשה.

וכתב החזון יחזקאל, וז"ל: היה אפשר לומר שהרמב"ם אזיל לשיטתו (שם פ"ד הט"ו), שהבעל יש לו חלק בנזק האשה, והחלק שהוא נוטל, אינו מפני שהוא זוכה מן האשה, אך מפני שהוא עצמו שייך בנזקה, והוא כחובל בגופו (עי' ביאור הגר"א חו"מ סימן תכ"ד אות ב'), ולפיכך כיון שישנו בתשלום חבלות של האשה, גם בנזקי ולדות מתייחס הנזק בנוגע אל הבעל על האשה, עכ"ל.

אבל שוב דחה החזון יחזקאל תירוץ זה, דרק בשדה יש לומר דההיזק אינו מתייחס להערוגה, אלא על השדה, וכן בפרה מתייחס ההיזק אל הפרה. אבל אשה ולדיה הם שני דברים נפרדים.

וז"ל: אך אי אפשר לומר הכי, שהרי נזק האשה ונזק הולד תרי מילי ניניהו ותרי שומות מיוחדות ניניהו, עכ"ל.

והנה תנן בב"ק (דף מח:): כיצד משלם דמי ולדות, שמין את האשה כמה היא יפה לימכר בשוק כשפחה עד שלא ילדה, וכמה היא יפה משילדה, ומשלם את הפחת ונותן לבעל. אמר רבן שמעון בן גמליאל, אם כן [נמצא דאין צריך לשלם כלום, דהרי] האשה יולדת משבחת [יותר ממעוברת שהיא מסוכנת], אלא שמין את הולדות כמה הן יפין ונותן לבעל.

וכתב החזון יחזקאל, דנחלקו אם הוולדות לבעל הם מחמת דיני אישות, או מחמת עצמו, וז"ל: מסתברא מילתא שדעת הרמב"ם שבהכי פליגי רבנן ורשב"ג, דרשב"ג סובר שהוולדות להבעל מחמת עצמו, מפני שהוא בעל ההריון, כדאיתא בתוספתא (ב"ק פ"ט ה"ז): ולדות לבעל שנאמר 'ונגפו אשה הרה', מה תלמוד לומר 'הרה' [הלא כתיב 'ויצאו ילדיה', וא"כ ידעינן שהיא הרה], ולדות לבעל הריון, עכ"כ. כלומר, דאילו מקרא 'כאשר ישית עליו בעל האשה', הו"א שהוא זוכה בוולדות מדיני אישות, ויליף מקרא יתירא 'הרה' שהוולדות לבעל ההריון מחמת עצמו, ואפילו נתעברה ממנו בזנות (כדאיתא בב"ק מג:), [והיינו דאינו בעלה], דגלי רחמנא בקרא יתירא ד'הרה', שפירוש הכתוב 'בעל האשה' היינו שהוא בועלה, ולא בעלה. וכן משמע מסוגית הגמרא בערכין (דף ז.) שהוולדות ממנוא דבעל הוא

"הופיע ויצא לאור"

הגדרות חזון יחזקאל

על התורה ומועדים עם ביאורים הארות והערות

מלוטט מתוך גליונות
"מליצי יושר"
שיצא לאור עולם מדי שבוע
בשבוע

הג"ר שלום אייזן זצ"ל
בעת הספדו בשנת ה'תש"ח
של מרן בעל החזון
יחזקאל, הכהן:
"צנצנתי מאת רבינו
לפרסם שהבטיח שימליץ
טוב למי שילמוד בספריו,
וכן למי שימין את חידושי
תורתו"
(רביבית אורח ח"ב עמ'
רמ"ח)

אפשר להשיג הספר בחנויות
הספרים המובחרות
הפצה ראשית: גרינפעלד
718.633.8103

ליתר פרטים, וכן לקבלת גליון "מליצי יושר" בכל שבוע:
gilyonny@gmail.com 732.510.0560

גריןפילד פאבלישנג האוס

הופיע ויצא לאור

ערוך לנר - ברכת הבית

על מסכת כריתות

מהדורה מפורטת בתכלית ההידור והיופי
עם הגהות והערות ואילפי תיקונים

אפשר להשיג הספר בחנויות הספרים המובחרות
ליתר פרטים: 718.854.9897

שלומד בו מצוה להתפלל בו אפילו אין לו י',
דר' אמי ור' אסי אע"ג דה"ל תליסר בי
כנישתא כו' ע"ש. צ"ל הכא דר' יצחק ידע
ברב נחמן דלא הוה ליה מדרש קבוע בביתו,
עכ"ל.

וצ"ב, דהרי ר' אליעזר שחרר עבדו ועבר
בעשה, אפילו אם יש לו מדרש קבוע בתוך
ביתו, ורואים החשיבות המצוה הגדולה
להתפלל בעשרה, וא"כ גם ר' אמי ור' אסי
היו צריכים להקפיד דוקא על עשרה.

ואמרתי בזה, דראיתי בספר שערי רחמים
(ש"ת מלוקטים ח"ב סי' שס"ה), וז"ל:
נשאלתי בענין תפלה בציבור בעשרה, אם
אחד רוצה להתפלל בביתו ביחיד בשעה
שהציבור מתפללים, דע"י שמתפלל בביתו
ביחיד, הוא מתפלל בנחת בכונת הלב
ובכונות הנוראות עפ"י הרש"ש זיע"א,
שבזה הוא בונה בשמים עליותיו כל אחד
כפי כוחו וזכותו, אבל אם יתפלל בביהכ"נ
עם הציבור בעשרה, אז הוא מוכרח
להתפלל בלי כונות הרצויות ובלי ישוב
הדעת, הי מנהו עדיף ומי נדחה מפני מי,
עכ"ל השאלה שנשאל המחבר שערי
רחמים.

ולענ"ד שבשאלה זו היה הויכוח בין ר' יצחק
ובין רב נחמן, וכן ר' אמי ור' אסי, דנראה
שהם חולקים דכיון דידוע שבזמן התנאים
והאמוראים עוד היה נודע להם כל כוונות

הנוראות שיש בתפילה, ובזה בונה השמים עליותיו, והם היו מתפללים בכל
הכוונות והיחודים מה שנתגלה לנו ע"י המקובל הנורא הגאון האמיתי רשכבה"ג
גאון הדורות וקדושו אור העולמות העליונים מרן האר"י הק"צ זיע"א, ואתו בא
המקובל רבן של המקובלים מרן רבי שלום שרעבי הרש"ש זצוק"ל זיע"א, ואז בימי
אמוראים ידעו כל כוונות התפילה והיחודים, וא"כ נלענ"ד שבשאלה של השער
רחמים חולקים רב נחמן ור' יצחק ושאר חכמי התלמוד, רב נחמן סובר שבביתו
בלי עשרה יותר קל לו להתפלל ולכוין כל הכונות התפילה והיחודים, ואז בנחת
הוא בונה השמים עליותיו ומכוין ומייחד כל
היחודים, ולכן יותר חשוב לו להתפלל בביתו. אבל
ר' יצחק סובר שגם בבית הכנסת בציבור יכולים
לכוון, אפילו שיותר קשה להתפלל בציבור בכל
הכוונות והיחודים, הא מ"מ תפילה בציבור חשוב
היא מאוד, וא"כ שאל לרב נחמן למה לא אתי לבי
כנישתא לצלי, כיון שבבית המדרש חשוב להתפלל
כמו שמבואר בגמ', וא"כ הסברנו המחלוקת והויכוח
בין רב נחמן לבין ר' יצחק.

ולפ"ז יתורץ הקושיא מדוע ר' אמי ור' אסי התפללו
בביתם שלמדו בו תורה אפילו בלי עשרה, כי בביתם
הקבוע להם ללימוד תורה היו מכוונים ביותר כח
וביותר עוז כל הכוונות התפילה והיחודים.

אבל לנו - הלואי שנוכל לכוון פירוש המילות כמו
שצריכים. וכדאי להביא מה שמבואר במדרש: רב
אחא אמר כל המתפלל עם הציבור למה הוא דומה,
לבני אדם שעשו עטרה למלך, בא עני ונתן חלקו
בתוכה, מה המלך אומר בשביל זה העני איני
מקבלה? מיד מקבל המלך ונותנה בראשו. וגם מה
שמבואר בזוהר (פ' ויחי) דתפילה ביחיד צריך
אחריות וזהירות שתהיה בכוונה ורעותא דליבא
ושיהיו מעשיו רצויים לפני המקום, ע"ש. וא"כ
שתפילת היחיד צריך להיות בזהירות, לכן טוב

שנהיה בין עשרה כמו אותו העני כמו מקבל המלך ונותנה
בראשו, וא"כ שאלת השער רחמים זהו רק לגבי המכוונים כוונת האר"י והרש"ש,
אבל לשאר בני אדם רצוי יותר להתפלל בעשרה. (שערי זבול גיטין דף י"א).

מחמת עצמו. ולפיכך סובר רשב"ג דשמן
את הוולדות כמה הן יפים ונותנן לבעל,
ושמים את הוולדות בפני עצמם ולא אגב
אשה.

ואילו חכמים פליגי על רשב"ג וסוברים
שזכות הבעל בולדות הוא מדיני אישות,
שהתורה זכתה להבעל בהאשה הנשואה לו,
ולפיכך לדידהו שמים הולדות אגב האשה,
עכ"ל.

וכך כתב החזון יחזקאל בב"ק (תוספתא
טז:), וז"ל: אמר קרא 'אשה הרה' לומר לן
שהיזק הוולדות זכתה התורה לזה שהיא
הרה לו, ובעל ההריון נוטל היזק הוולדות
מחמת עצמו. ובערכין (דף ז'). משמע שעצם
הוולדות זכתה תורה להבעל, ולפיכך הוא
נוטל את נזקייהם, וממילא אפילו אם הכה
את האשה אחרי שנתגרשה מבעלה, נוטל
הבעל שהיא הרה לו דמי הוולדות, עכ"ל.

וכתב החזון יחזקאל דלפ"ז יש ליישב מדוע
פסק הרמב"ם ששמים הולד אגב האם, וז"ל:
הרמב"ם פסק כחכמים ולא כרשב"ג, שהרי
השמיט בהלכותיו הדין שהתורה זכתה דמי
ולדות להבעל אפילו בא עליה בזנות,
[משום שפסק כחכמים שזכות הבעל
בולדות הוא מדיני אישות], וכיון שהרמב"ם
נקט כחכמים שהבעל זוכה בדמי ולדות
מדיני אישות, שהתורה זכתה לו באשתו
הנשואה לו, לפיכך שמים הולדות אגב
האשה. אבל בנזקים בעלמא היכא שאין לניזק אלא ערוגה זו שאכלה, גם הרמב"ם
סובר ששמים ערוגה זו בפני עצמה.

לע"נ הר"ר דוד זלמן טרויבע ב"ר חיים מענדל ד"ל יא"צ י"ז אב

תפילה בציבור. בגמ' ברכות (דף ז'): אמר ליה ר' יצחק לרב נחמן מאי טעמא לא

אתי מר לבי כנישתא לצלויי. אמר ליה: לא יכלנא
[כי תשש כוחי]. אמר ליה: לכנפי למר עשרה
וליצלי, והיינו שיאספו עשרה אנשים בביתו. אמר
ליה: טריחא לי מלתא. ולימא ליה מר לשלוחא
דצבורא בעידנא דמצלי צבורא ליתי ולודעיה
למר, והיינו דבעת שהציבור נעמדים לתפילה
יבוא ויודיעו, כדי שיתפלל באותה שעה שהציבור
מתפללין. ואמר רב נחמן 'מאי כולי האי' וכו'.

וקשה מהא דאמרו (גיטין לח: וברכות מז:): אמר
רב יהודה אמר שמואל כל המשחרר עבדו עובד
בעשה שנאמר 'לעולם בהם תעבדו', מיתבי
מעשה בר' אליעזר שנכנס בבית הכנסת ולא מצא
עשרה ושחרר עבדו והשלימו לעשרה, מצוה
שאני. וא"כ תמוה דהא ר' אליעזר הוה תנא
ושחרר עבדו ועבר בעשה רק בשביל להתפלל
בעשרה, וא"כ זהו דוחה עשה שבתורה, וא"כ איך
טען רב נחמן שהוא אמורא נגד התנא ר' אליעזר
בטענה 'לא יכלנא', וגם אמר 'טריחא לי מלתא',
וגם רב נחמן טען 'מאי כולי האי', ואם כל כך
יכולים לדחות טענת רב יצחק, א"כ איך הוה בכח
ר' אליעזר לשחרר עבדו ולעבור בעשה, דהא
באופן שיש טריחא אין צריך להתפלל בציבור,
ועכשיו יהיה הרבה טריחא לר' אליעזר בלי עבדו

המשמשו, ובכל זאת שחררו ועבר בעשה, באופן שאין כל כך חיוב להתפלל
בעשרה, ואם זה כל כך מצוה גדולה, איך לא חשש רב נחמן לזה.

גם קשה מה שהמהרש"א (ברכות ז'): הקשה, וז"ל: מאי טעמא לא אתי מר לבי
כנישתא כו'. ולפי לשון הטור סימן צ' וז"ל: אבל מי שיש לו מדרש קבוע תוך ביתו

בשורה טובה

שוב יצא לאור הספר המבוקש ביותר

חלת לחם על הלכות חלה - ברכת הבית על מסכת חלה

במהדורה מפורטת בתכלית ההידור והיופי

אפשר להשיג הספר בחנויות הספרים המובחרות
הספר ראשיתו עם הספר - ר' בנימין לעווין
והרב יצחק מייזנצק שליט"א 322-347